

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Н А К А З

N 563 від 01.08.2001

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 листопада 2001 р.
за N 969/6160

**Про затвердження Положення про організацію роботи з
охорони праці учасників навчально-виховного процесу
в установах і навчальних закладах**

*{ Із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства
освіти і науки
N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }*

На виконання Законів України "Про охорону праці" (2694-12),
"Про освіту" (1060-12) та розпорядження Міністерства освіти
України від 24.06.99 N 62 **Н А К А З У Ю:**

1. Затвердити Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах (далі - Положення), що додається. { Пункт 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

2. Надрукувати це Положення в "Інформаційному збірнику Міністерства освіти і науки України".

3. Міністерству освіти Автономної Республіки Крим, управлінням освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій, ректорам (директорам) вищих навчальних закладів забезпечити вивчення Положення в закладах і установах освіти.

4. Уважати таким, що втратило чинність, Положення про організацію охорони праці та порядок розслідування нещасних випадків у навчально-виховних закладах (розділ I), затверджене наказом Міністерства освіти України від 30.11.93 N 429 (з0178-93), зареєстроване в Міністерстві юстиції України 03.12.93 за N 178, та такими, що не застосовуються на території України, "Положение об организации работы по охране труда в системе Министерства высшего и среднего специального образования СССР", затверджене наказом Міністерства вищої і середньої спеціальної освіти СРСР від 04.03.86 N 168, "Положение об организации работы по охране труда в учреждениях системы Министерства просвещения СССР", затверджене наказом Міністерства освіти СРСР від 08.12.86 N 241, Положення про організацію роботи з охорони праці в системі Державного комітету УРСР з професійно-технічної освіти, затверджене Державним комітетом професійно-технічної освіти УРСР у 1988 р.

5. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника міністра Богомолова А.Г.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства
освіти і науки України
01.08.01 N 563

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 листопада 2001 р.
за N 969/6160

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію роботи з охорони праці учасників
навчально-виховного процесу в установах і
навчальних закладах

{ У тексті Положення слова "заклад освіти" замінено словами "навчальний заклад" у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

1. Загальні положення

1.1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України "Про охорону праці" (2694-12), "Про освіту" (1060-12) і поширюється на вищі, професійно-технічні, загальноосвітні, дошкільні, позашкільні навчальні заклади та заклади післядипломної освіти, установи Міністерства освіти і науки України незалежно від форм власності і підпорядкування (далі - навчальні заклади).

1.2. Це Положення визначає єдину систему організації роботи з охорони праці, а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу (1), запобігання травматизму його учасників.

(1) Навчально-виховний процес - система організації навчально-виховної, навчально-виробничої діяльності, визначеної навчальними, науковими, виховними планами (уроки, лекції, лабораторні заняття, час відпочинку між заняттями, навчальна практика, заняття з трудового, професійного навчання і професійної орієнтації, виробнича практика, робота у трудових об'єднаннях, науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи, походи, екскурсії, спортивні змагання, перевезення чи переходи до місця проведення заходів тощо).

1.3. Положення узгоджене з ЦК профспілки працівників освіти і науки України, Держнаглядохоронпраці.

1.4. Навчальні заклади у своїй діяльності керуються чинним законодавством, нормативно-правовими актами з охорони праці, цим Положенням.

1.5. Організація роботи з охорони праці в навчальних закладах покладається на їх керівників.

1.6. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності учнів, студентів, курсантів, слухачів,

аспірантів, працівників навчальних закладів (далі - учасники навчально-виховного процесу) проводяться відповідно до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005 N 15 (z0231-05), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005 за N 231/10511 (далі - Типове положення), та Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 18.04.2006 N 304 (z0806-06), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.07.2006 за N 806/12680 (далі - Положення про навчання). { Пункт розділу 1 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

1.7. Інструктажі з питань охорони праці з учасниками навчально-виховного процесу в навчальних закладах проводяться відповідно до Типового положення (z0231-05). Інструктажі з питань безпеки життєдіяльності, які містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо, проводяться з учасниками навчально-виховного процесу відповідно до Положення про навчання (z0806-06). { Пункт 1.7 розділу 1 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2. Організація роботи з охорони праці в Міністерстві освіти і науки України

2.1. Загальне керівництво і відповідальність за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в Міністерстві освіти і науки України покладається на першого заступника Міністра. { Пункт 2.1 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2. Міністерство освіти і науки України:

2.2.1 забезпечує виконання покладених на нього завдань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності відповідно до Законів України "Про освіту" (1060-12), "Про охорону праці" (2694-12), чинних нормативно-правових актів і несе відповідальність за загальний стан роботи з охорони праці в галузі, координує і контролює діяльність навчальних закладів щодо забезпечення здорових, безпечних умов навчання, виховання і праці; { Підпункт 2.2.1 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.2 проводить єдину науково-технічну політику з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності, впровадження нових технологій навчання, системи стандартів безпеки праці, направлених на забезпечення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу; { Підпункт 2.2.2 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.3 створює службу охорони праці Міністерства освіти і науки України відповідно до Типового положення про службу охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004 N 255 (z1526-04), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 01.12.2004 за N 1526/10125 (далі - Типове положення про службу охорони праці). Одночасно може створювати службу безпеки життєдіяльності, яка поєднує роботу служб пожежної, радіаційної безпеки та виконує інші функціональні завдання з

питань безпеки життєдіяльності. Ця служба безпосередньо підпорядковується першому заступнику Міністра; { Підпункт 2.2.3 розділу 2 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.4 забезпечує опрацювання та прийняття нових, перегляд і скасування нормативно-правових актів з охорони праці відповідно до цього Положення; видає накази, інструкцій з питань охорони праці, здійснює контроль за їх виконанням;

2.2.5 забезпечує функціонування системи управління охороною праці в навчальних закладах;

2.2.6 розробляє і після узгодження у встановленому порядку затверджує переліки навчального обладнання, технічних засобів навчання, меблів тощо;

2.2.7 передбачає внесення до навчальних програм та підручників питання охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 2.2.7 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.8 здійснює внутрівідомчий контроль за станом охорони праці в навчальних закладах;

2.2.9 здійснює контроль за наданням установлених пільг особам, що працюють у важких та шкідливих умовах праці, забезпеченням спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту учасників навчально-виховного процесу відповідно до чинного законодавства;

2.2.10 організовує підготовку та підвищення кваліфікації спеціалістів з охорони праці, безпеки життєдіяльності з урахуванням особливостей навчального закладу; { Підпункт 2.2.10 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.11 забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальних закладах; { Підпункт 2.2.11 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.12 один раз на три роки організовує в установленому порядку навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності керівників, спеціалістів, працівників галузі, які є членами відповідної постійно діючої комісії з перевірки знань у навчальних закладах; { Підпункт 2.2.12 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.13 організовує і проводить колегії, наради, конференції, виставки, громадські огляди з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 2.2.13 розділу 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

2.2.14 здійснює постійний зв'язок з органами виконавчої влади та громадськими організаціями щодо запобігання травматизму серед учасників навчально-виховного процесу;

2.2.15 веде оперативний облік групових та із смертельним наслідком нещасних випадків з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, аспірантами, у разі потреби бере участь у їх розслідуванні;

2.2.16 укладає Угоду з питань поліпшення умов і безпеки праці та навчання з ЦК профспілки працівників освіти і науки України;

2.2.17 бере участь у міжнародному співробітництві з питань охорони праці.

3. Організація роботи з охорони праці в Міністерстві освіти і науки Автономної Республіки Крим, управліннях освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та районних (міських) управліннях освітою

місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування

{ У тексті розділу 3 слова "Міністерство освіти Автономної Республіки Крим" замінено словами "Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим" у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

3.1. Відповідальність за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в Міністерстві освіти і науки Автономної Республіки Крим, управліннях (відділах) освіти і науки, органах управління освітою несуть їх керівники. { Пункт 3.1 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

3.2. Міністерство освіти і науки Автономної Республіки Крим, управління освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій та районні (міські) управління освіти місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування:

3.2.1 здійснюють керівництво і контроль за організацією роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальних закладах, безпосередньо їм підпорядкованих; { Підпункт 3.2.1 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.2 відповідно до Типового положення про службу охорони праці (z1526-04) створюють службу охорони праці; одночасно можуть створювати службу безпеки життєдіяльності, яка поєднує роботу служб пожежної, радіаційної безпеки та виконує інші функціональні завдання з питань безпеки життєдіяльності; { Підпункт 3.2.2 розділу 3 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.3 забезпечують функціонування системи управління охороною праці в навчальних закладах;

3.2.4 забезпечують виконання нормативно-правових актів з охорони праці в навчальних закладах та відповідних приписів органів державного нагляду за охороною праці тощо;

3.2.5 надають необхідну допомогу щодо створення безпечних умов проведення навчально-виховного процесу в навчальних закладах; систематично заслуховують їх керівників про стан роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 3.2.5 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.6 тимчасово призупиняють або забороняють навчально-виховний процес у навчальних закладах, а також роботи в небезпечних для життя і здоров'я умовах; притягають до відповідальності осіб, які порушують трудове законодавство, правила і норми з охорони праці, вимоги безпеки проведення навчально-виховного процесу, призначають повторну перевірку знань працівників з охорони праці;

3.2.7 один раз на три роки здійснюють: навчання та перевірку знань з охорони праці керівників навчальних закладів, їх заступників, інспекторів відділів (управлінь) освіти, також спеціалістів, викладачів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, інших педагогічних працівників відповідно до Типового положення (z0231-05), якщо це не суперечить спеціальним вимогам;

навчання та перевірку знань з безпеки життєдіяльності цих категорій працівників відповідно до Положення про навчання (z0806-06);

{ Підпункт 3.2.7 розділу 3 в редакції Наказу Міністерства освіти і

науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.8 забезпечують навчальні заклади законодавчими та нормативно-правовими актами з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 3.2.8 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.9 здійснюють контроль за наданням пільг особам, які працюють у шкідливих і небезпечних умовах, забезпечують їх спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.96 N 170 (з0667-96) і зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.96 за N 667/1692;

3.2.10 здійснюють контроль за дотриманням норм і правил з охорони праці в трудових об'єднаннях учнів, студентів, курсантів, своєчасним навчанням, інструктажем і перевіркою знань з питань охорони праці керівників цих об'єднань;

3.2.11 забезпечують проведення дозиметричного контролю в навчальних закладах шляхом укладення договорів з відповідними службами згідно з чинним законодавством;

3.2.12 не дозволяють залучення вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів до господарських робіт і виробничої практики без обстеження робочих місць відповідними органами державного нагляду; забезпечують контроль за проведенням робіт, які негативно впливають на учасників навчально-виховного процесу та стан довкілля;

3.2.13 контролюють роботу методичних служб щодо розроблення нормативних актів з охорони праці, вивчення, узагальнення і поширення передового досвіду;

3.2.14 здійснюють постійний зв'язок з органами виконавчої влади та громадськими організаціями щодо запобігання травматизму серед учасників навчально-виховного процесу;

3.2.15 здійснюють контроль за якістю виконання будівельно-монтажних робіт на новобудовах навчальних закладів; не допускають введення в експлуатацію об'єктів освіти з порушеннями технологічного циклу;

3.2.16 організовують і проводять приймання навчальних закладів до нового навчального року відповідними комісіями;

3.2.17 визначають базові (опорні) навчальні заклади щодо створення здорових і безпечних умов праці та навчання;

3.2.18 здійснюють контроль за проведенням інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу; { Підпункт 3.2.18 розділу 3 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.19 здійснюють затвердження посадових інструкцій керівників навчальних закладів з обов'язковим блоком питань з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 3.2.19 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.20 організовують проведення атестації робочих місць за умовами праці відповідно до вимог чинних нормативно-правових актів;

3.2.21 щорічно розробляють організаційно-технічні заходи щодо поліпшення стану охорони праці в навчальних закладах;

3.2.22 систематично розглядають на колегіях, засіданнях ради з освіти звіти керівників навчальних закладів про стан охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 3.2.22 розділу 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

3.2.23 організують розслідування та облік групових нещасних випадків та випадків із смертельним наслідком, пов'язаних з навчально-виховним процесом, проводять аналіз їх причин та вживають заходів щодо їх попередження.

4. Обов'язки посадових осіб та організація роботи з охорони праці в навчальних закладах

4.1. Керівник (ректор, директор, завідувач):

4.1.1 відповідає за створення безпечних умов начально-виховного процесу згідно з чинним законодавством, міжгалузевими і галузевими нормативними, інструктивними та іншими документами з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цим Положенням; не дозволяє проведення навчально-виховного процесу за наявності шкідливих та небезпечних умов для здоров'я учасників навчально-виховного процесу; { Підпункт 4.1.1 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.1.2 відповідно до Типового положення про службу охорони праці (з1526-04) створює в навчальному закладі служби охорони праці, безпеки життєдіяльності, які безпосередньо підпорядковуються йому; призначає відповідальних за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності та визначає їх функціональні обов'язки, забезпечує функціонування системи управління охороною праці в навчальному закладі; { Підпункт 4.1.2 розділу 4 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.1.3 призначає наказом осіб, відповідальних за стан охорони праці в структурних підрозділах, навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях, спортзалах, тирах (стрільбищах) тощо;

4.1.4 затверджує посадові інструкції керівників структурних підрозділів, працівників з обов'язковим блоком питань охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 4.1.4 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.1.5 створює і визначає порядок роботи постійно діючої технічної комісії з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих навчальних приміщень і обладнання, затверджує акти приймання;

4.1.6 уживає заходів щодо приведення інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання у відповідність до чинних стандартів, правил, норм з охорони праці;

4.1.7 щорічно укладає колективний договір (угоду), що містить розділ охорони праці, безпеки життєдіяльності та забезпечує його виконання; { Підпункт 4.1.7 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.1.8 організовує роботу комісії з перевірки готовності навчального закладу до нового навчального року та до роботи в осінньо-зимовий період;

4.1.9 забезпечує виконання законодавчих, нормативних актів, наказів, рішень, розпоряджень, інструктивних матеріалів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності Міністерства освіти і науки України, місцевих органів управління освітою, виконання заходів з охорони праці колективного договору (угоди), приписів органів державного нагляду за охороною праці, пропозицій профспілкового комітету; { Підпункт 4.1.9 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.1.10 на засіданнях ради навчального закладу, нарадах керівників структурних підрозділів, інших осіб, відповідальних за

стан охорони праці, безпеку життєдіяльності організовує звітування з питань профілактики травматизму, виконання заходів розділу з охорони праці колективного договору (угоди), видає накази, розпорядження з цих питань; { Підпункт 4.1.10 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.1.11 організовує профілактичну роботу щодо попередження травматизму і зниження захворюваності серед учасників навчально-виховного процесу;

4.1.12 організовує роботу з розробки програми вступного інструктажу та забезпечує проведення всіх видів інструктажів:

з охорони праці - відповідно до Типового положення (з0248-99),

з безпеки життєдіяльності - відповідно до цього Положення;

4.1.13 організовує роботу щодо розроблення та періодичного перегляду:

інструкцій з охорони праці для працівників відповідно до ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.01.98 N 9 (з0226-98), зареєстрованого в Мін'юсті України 07.04.98 за N 226/2666,

інструкцій з безпеки (2) для вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, аспірантів відповідно до цього Положення; перегляд цих інструкцій здійснюється один раз на 5 років;

---

(2) Інструкція з безпеки - порядок виконання вимог безпеки навчання і праці для учасників навчально-виховного процесу в навчальних закладах.

4.1.14 сприяє проведенню та бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю з питань охорони праці;

4.1.15 контролює забезпечення учасників навчально-виховного процесу спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.96 N 170, зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.96 за N 667/1692 (з0667-96);

4.1.16 здійснює контроль за підготовкою трудових студентських загонів, учнівських об'єднань щодо створення здорових і безпечних умов праці та відпочинку на місцях їх дислокації;

4.1.17 забезпечує проведення дозиметричного контролю відповідно до чинних нормативних актів з обов'язковою реєстрацією в спеціальному журналі;

4.1.18 забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу відповідно до чинного законодавства і цього Положення; { Підпункт 4.1.18 розділу 4 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.1.19 забезпечує виконання організаційно-технічних заходів упровадження державної системи стандартів безпеки праці, проведення атестації робочих місць за умовами праці;

4.1.20 організовує проведення обов'язкових попередніх та періодичних медичних оглядів учасників навчально-виховного процесу навчального закладу відповідно до Положення про медичний огляд працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 N 45 (з0136-94) і зареєстрованого в Мін'юсті 21.06.94 за N 136/345;

4.1.21 організовує з відповідними органами державного нагляду за охороною праці обстеження робочих місць перед виробничою практикою; забезпечує контроль за виконанням робіт, які негативно

впливають на учасників навчально-виховного процесу та стан довкілля;

4.1.22 здійснює постійний зв'язок з державними органами та громадськими організаціями щодо запобігання травматизму серед учасників навчально-виховного процесу;

4.1.23 повідомляє за підлеглістю та Міністерству освіти і науки України протягом доби про кожний груповий нещасний випадок або випадок із смертельним наслідком, що трапився з вихованцем, учнем, студентом, курсантом, слухачем, аспірантом під час навчально-виховного процесу, на виробництві та у побуті;

4.1.24 організовує розслідування нещасних випадків з учасниками навчально-виховного процесу, затверджує акт про нещасний випадок під час навчально-виховного процесу відповідно до чинних документів, проводить аналіз причин та розробляє заходи щодо попередження травматизму.

4.2. Заступник керівника (проректор, заступник директора, завідувача) (3):

---

(3) Організація роботи з охорони праці в навчальному закладі покладається на заступника керівника (крім заступника керівника з адміністративно-господарської роботи). У закладі, де немає вказаної посади, вищезазначені обов'язки виконує керівник закладу

4.2.1 організовує і контролює виконання керівниками структурних підрозділів (факультетів, кафедр, кабінетів, лабораторій тощо) заходів щодо створення здорових і безпечних умов навчально-виховного процесу;

4.2.2 забезпечує впровадження відповідних вимог державних і галузевих нормативних документів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності у навчально-виховний процес; контролює проведення паспортизації навчальних кабінетів, майстерень, лабораторій, спортзалів тощо; { Підпункт 4.2.2 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.2.3 здійснює контроль за безпекою навчального обладнання, приладів, хімреагентів, навчально-наочних посібників тощо, що використовуються під час навчально-виховного процесу відповідно до чинних типових переліків і норм;

4.2.4 здійснює керівництво постійно діючою технічною комісією з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих навчальних приміщень і обладнання;

4.2.5 бере участь у підготовці студентських загонів, учнівських об'єднань щодо створення здорових і безпечних умов праці та відпочинку в місцях їх дислокації;

4.2.6 один раз на три роки організовує навчання і перевірку знань працівників навчального закладу з охорони праці, безпеки життєдіяльності, входить до складу комісії з перевірки знань; { Підпункт 4.2.6 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.2.7 контролює проведення інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності учасників навчально-виховного процесу в структурних підрозділах; { Підпункт 4.2.7 розділу 4 в редакції Наказу Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.2.8 забезпечує роботу щодо розробки і періодичного перегляду (один раз на 5 років) інструкцій з охорони праці для працівників навчальних закладів та інструкцій з безпеки для вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, аспірантів, а також розділів вимог охорони праці у методичних рекомендаціях до

виконання практичних, лабораторних робіт у навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях тощо;

4.2.9 забезпечує розробку інструкцій з охорони праці для професій або видів робіт з підвищеною небезпекою, які переглядаються один раз на 3 роки відповідно до ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.01.98 N 9 (z0226-98), зареєстрованого в Мін'юсті України 07.04.98 за N 226/2666;

4.2.10 бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 4.2.10 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.2.11 затверджує погоджені службою охорони праці, безпеки життєдіяльності добові норми зберігання і витрачання сильнодіючих отруйних речовин, легкозаймистих рідин та інших пожежо- і вибухонебезпечних матеріалів; { Підпункт 4.2.11 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.2.12 контролює дотримання працівниками посадових інструкцій у частині забезпечення охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 4.2.12 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.2.13 бере участь в організації та проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;

4.2.14 відповідає за правильне та своєчасне розслідування нещасних випадків з учасниками навчально-виховного процесу, аналізує обставини нещасних випадків.

4.3. Декан факультету:

4.3.1 забезпечує створення здорових і безпечних умов під час проведення навчально-виховного процесу;

4.3.2 забезпечує проведення навчальних занять, виробничої практики студентів, науково-дослідних та інших робіт на кафедрах, у студентських наукових гуртках і наукових товариствах відповідно до чинного законодавства, нормативно-правових актів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 4.3.2 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.3.3 керує розробленням і періодичним переглядом інструкцій з охорони праці та інструкцій з безпеки, узгоджує їх із службою охорони праці та подає на затвердження керівнику навчального закладу;

4.3.4 організує на факультеті проведення інструктажів з питань безпеки життєдіяльності студентів, курсантів, слухачів, аспірантів;

4.3.5 забезпечує навчання та перевірку знань працівників факультету з питань охорони праці;

4.3.6 організовує допомогу в підготовці студентських загонів, перевіряє наявність здорових і безпечних умов праці і відпочинку в місцях їх дислокації;

4.3.7 організовує і проводить спільно з представниками профспілки факультету оперативний адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці;

4.3.8 контролює внесення питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в підручники, навчальні і методичні посібники з предметів, що викладаються на кафедрах факультету; { Підпункт 4.3.8 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.3.9 забезпечує спільно з профспілкою факультету систематичний розгляд на раді факультету стану умов праці та

навчання у підрозділах, організовує вивчення, узагальнення і поширення передового досвіду з охорони праці, безпеки життєдіяльності; бере участь у проведенні міжкафедральних нарад, конференцій з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 4.3.9 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.3.10 бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 4.3.10 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.3.11 бере участь у розслідуванні нещасних випадків, що трапились з учасниками навчально-виховного процесу.

4.4. Завідувач кафедри:

4.4.1 несе відповідальність за створення здорових, безпечних умов проведення навчально-виховного процесу на кафедрі;

4.4.2 вносить питання охорони праці, безпеки життєдіяльності в навчальні програми, методичні рекомендації до лабораторних робіт, курсових і дипломних проектів; { Підпункт 4.4.2 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.4.3 організовує розроблення і періодичний перегляд інструкцій з охорони праці та інструкцій з безпеки, узгоджує їх із службою охорони праці навчального закладу та подає на затвердження керівнику;

4.4.4 проводить з кожним працівником кафедри інструктажі з охорони праці, оформляє у журналі відповідно до Типового положення (з0248-99).

4.4.5 організовує проведення із студентами інструктажів з охорони праці та інструктажів з безпеки життєдіяльності;

4.4.6 забезпечує навчання і перевірку знань з охорони праці студентів, курсантів, які працюють в умовах підвищеної небезпеки;

4.4.7 складає і направляє заявки на спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.96 N 170 (з0667-96), зареєстрованим в Мін'юсті України 18.11.96 за N 667/1692;

4.4.8 забезпечує своєчасну явку на періодичний медичний огляд студентів, працівників відповідно до Положення про медичний огляд працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 31.03.94 N 45 (з0136-94) і зареєстрованого в Мін'юсті 21.06.94 за N 136/345;

4.4.9 здійснює спільно з представником профспілки контроль за станом охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 4.4.9 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.4.10 бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 4.4.10 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.4.11 повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про кожний нещасний випадок, що трапився під час навчально-виховного процесу; бере участь у його розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку. { Підпункт 4.4.11 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.5. Завідувач кабінетом, лабораторією, майстернею,

навчально-виробничою майстернею, майстер виробничого навчання:

4.5.1 несе безпосередню відповідальність за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю тощо;

4.5.2 не допускає до проведення навчальних занять або робіт учасників навчально-виховного процесу без передбаченого спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту;

4.5.3 вимагає у встановленому порядку забезпечення спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту учасників навчально-виховного процесу згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.96 N 170 (z0667-96), зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.96 за N 667/1692;

4.5.4 відповідно до цього Положення розробляє і переглядає (один раз на 5 років) інструкції з безпеки під час проведення занять у кабінетах, лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, навчальних господарствах, спортивних залах тощо;

4.5.5 дозволяє використання обладнання, встановленого в лабораторіях, кабінетах, навчальних господарствах, цехах, дільницях, полігонах, передбачене чинними типовими переліками, затвердженими Міністерством освіти і науки України;

4.5.6 контролює дотримання здорових і безпечних умов проведення виробничої практики вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів на підприємствах, в установах і організаціях, не дозволяє виконання робіт, що не передбачені умовами договору;

4.5.7 проводить інструктажі з охорони праці під час навчального і навчально-виробничого процесу;

4.5.8 проводить або контролює проведення викладачем, учителем, вихователем інструктажів з безпеки життєдіяльності вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів з обов'язковою реєстрацією в журналі обліку навчальних занять (вступний) та в журналі встановленого зразка (первинний, позаплановий, цільовий), форми журналів наведені в додатках 1,2;

4.5.9 бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 4.5.9 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.5.10 терміново повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про кожний нещасний випадок, що трапився з учасником навчально-виховного процесу, організує при потребі надання потерпілому першої долікарської допомоги, бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку. { Підпункт 4.5.10 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.6. Викладач, учитель, класовод, куратор групи, вихователь, класний керівник:

4.6.1 несе відповідальність за збереження життя і здоров'я вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів під час навчально-виховного процесу;

4.6.2 забезпечує проведення навчально-виховного процесу, що регламентується чинними законодавчими та нормативно-правовими актами з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 4.6.2 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.6.3 організовує вивчення вихованцями, учнями, студентами правил і норм з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 4.6.3 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (z1297-06) від 20.11.2006 }

4.6.4 проводить інструктажі з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, аспірантами:

4.6.4.1 з охорони праці під час проведення виробничої практики і трудового навчання відповідно до Типового положення (з0248-99);

4.6.4.2 з безпеки життєдіяльності під час проведення навчальних занять, позакласних, позашкільних заходів:

вступний на початку навчального року - з реєстрацією в журналі обліку навчальних занять на сторінці класного керівника, куратора групи,

первинний, позаплановий, цільовий інструктажі - з реєстрацією в спеціальному журналі (додатки 1, 2),

інструктажі перед початком заняття (нової теми, лабораторної, практичної роботи тощо) - з реєстрацією в журналі обліку навчальних занять і виробничого навчання на сторінці предмета в рядку про зміст уроку, лекції, практичної роботи тощо;

4.6.5 здійснює контроль за виконанням вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, аспірантами правил (інструкцій) з безпеки;

4.6.6 проводить профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, аспірантів під час навчально-виховного процесу;

4.6.7 проводить профілактичну роботу серед вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, аспірантів щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах, перебування в громадських місцях, об'єктах мережі торгівлі тощо);

4.6.8 терміново повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про кожний нещасний випадок, що трапився з вихованцем, учнем, студентом, курсантом, слухачем, аспірантом, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, викликає медпрацівника; { Підпункт 4.6.8 розділу 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

4.6.9 бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.

5. Організація роботи з охорони праці під час проведення науково-дослідної діяльності в навчальних закладах

5.1. Заступник керівника (проректор) з наукової роботи:

5.1.1 організовує роботу і здійснює контроль за виконанням заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, а також у студентських наукових товариствах, конструкторських бюро відповідно до чинних законодавчих, нормативних документів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цього Положення; { Підпункт 5.1.1 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.1.2 організовує навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності наукових працівників структурних підрозділів; { Підпункт 5.1.2 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.1.3 організовує роботу щодо розроблення і періодичного перегляду інструкцій з охорони праці під час виконання наукових робіт; затверджує в установленому порядку інструкції з охорони праці, що діють у науково-дослідних і дослідно-конструкторських (у тому числі студентських) підрозділах, контролює їх виконання;

5.1.4 організовує забезпечення експедицій, партій, загонів спорядженням, обладнанням, засобами індивідуального захисту, інструкціями з охорони праці, а також затверджує акти готовності виїзду експедицій, партій, загонів на науково-дослідні та експедиційні роботи;

5.1.5 бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 5.1.5 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.1.6 організовує спільно з профспілками навчального закладу проведення громадського контролю за станом охорони праці;

5.1.7 повідомляє керівника навчального закладу про нещасні випадки, що сталися зі студентами, курсантами, слухачами, аспірантами під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим, відповідає за своєчасне розслідування.

5.2. Начальник науково-дослідного сектору (заступник начальника науково-дослідної частини):

5.2.1 здійснює безпосереднє керівництво і несе відповідальність за організацію та дотримання безпечних і нешкідливих умов проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цього Положення; { Підпункт 5.2.1 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.2.2 організовує проведення науково-дослідних робіт тільки за наявності приміщень, приладів, обладнання та іншого устаткування, що відповідають вимогам державних стандартів безпеки праці, правилам і нормам з охорони праці та прийняті до експлуатації;

5.2.3 розглядає і подає на затвердження проректору з наукової роботи договори на науково-дослідні і дослідно-конструкторські роботи після погодження їх службою охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 5.2.3 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.2.4 бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 5.2.4 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.2.5 організовує спільно з профспілками навчального закладу проведення громадського контролю за станом охорони праці;

5.2.6 повідомляє керівника навчального закладу про нещасні випадки, що сталися зі студентами, курсантами, слухачами під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим, відповідає за своєчасне розслідування.

5.3. Керівник науково-дослідної роботи (теми):

5.3.1 здійснює безпосереднє керівництво і несе відповідальність за організацію і забезпечення безпечних і нешкідливих умов проведення науково-дослідної і дослідно-конструкторської роботи відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цього Положення; { Підпункт 5.3.1 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.3.2 організовує проведення науково-дослідної роботи тільки

за наявності приміщень, приладів, установок та іншого обладнання, що відповідає вимогам державних стандартів безпеки праці, правил і норм з охорони праці;

5.3.3 відповідає за безпечну експлуатацію приладів, установок та іншого обладнання, а також захисних, сигнальних і протипожежних пристроїв, контрольно-вимірювальних приладів, посудин, що працюють під тиском, безпечне використання, забезпечення і транспортування вибухових, отруйних, радіоактивних, легкозаймистих та інших шкідливих для життя і здоров'я речовин;

5.3.4 проводить первинний на робочому місці, повторний, позаплановий інструктаж з охорони праці із студентами, курсантами, слухачами, працівниками відповідно до Типового положення (з0248-99), допускає до самостійної роботи;

5.3.5 розробляє інструкції, методичні вказівки щодо безпечного використання нових матеріалів, обладнання, відповідних процесів;

5.3.6 бере участь у проведенні оперативного адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;

5.3.7 бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 5.3.7 розділу 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

5.3.8 терміново повідомляє завідувача кафедри про кожний нещасний випадок, що трапився під час проведення науково-дослідних робіт, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому.

6. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час позакласної, позашкільної діяльності

6.1. Заступник керівника навчального закладу з виховної роботи:

6.1.1 уживає необхідних заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов, виконання санітарно-гігієнічних норм і вимог з охорони праці, безпеки життєдіяльності під час проведення позакласних і позашкільних заходів; { Підпункт 6.1.1 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

6.1.2 контролює і надає методичну допомогу керівникам клубів, гуртків, спортивних секцій, походів, екскурсій, трудових об'єднань, громадських робіт тощо з питань створення безпечних і нешкідливих умов праці і відпочинку вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, запобігання травматизму;

6.1.3 проводить навчання та інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності класоводів, класних керівників, учителів та інших осіб, які залучені до організації позакласної, позашкільної роботи; { Підпункт 6.1.3 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

6.1.4 організовує профілактичну роботу серед вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів з охорони праці, безпеки життєдіяльності під час навчально-виховного процесу; { Підпункт 6.1.4 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

6.1.5 повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про нещасні випадки, що сталися з учасниками навчально-виховного процесу під час проведення позакласних, позашкільних заходів, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим, бере участь у розслідуванні. { Підпункт 6.1.5 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06)

від 20.11.2006 }

6.2. Керівник клубу, гуртка, секції, тренер:

6.2.1 забезпечує безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, спортивного спорядження (інвентарю) тощо.

6.2.2 проводить інструктажі з охорони праці з працівниками та інструктажі з безпеки життєдіяльності з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами;

6.2.3 не дозволяє працювати вихованцям, учням, студентам, курсантам, слухачам без відповідного спецодягу, взуття та інших засобів індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.96 N 170 (з0667-96), зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.96 за N 667/1692;

6.2.4 терміново повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про кожний нещасний випадок, що стався з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами під час проведення позакласної, позашкільної діяльності, бере участь у їх розслідуванні, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому; { Підпункт 6.2.4 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

6.2.5 веде профілактичну роботу з охорони праці, безпеки життєдіяльності серед вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів. { Підпункт 6.2.5 розділу 6 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7. Організація роботи з охорони праці під час адміністративно-господарської діяльності в навчальних закладах

7.1. Заступник керівника з адміністративно-господарської роботи, завідувач господарством, начальник господарського відділу:

7.1.1 забезпечує експлуатацію і догляд будівель, споруд і територій відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, керує будівництвом та ремонтами відповідно до будівельних норм і правил;

7.1.2 забезпечує дотримання вимог правил охорони праці під час експлуатації виробничого, енергетичного, вентиляційного обладнання, машин, механізмів, парових і водогрійних котлів, посудин, що працюють під тиском;

7.1.3 відповідно до чинних нормативно-правових актів забезпечує дотримання норм переміщення вантажів, санітарно-гігієнічного стану побутових і допоміжних приміщень, територій;

7.1.4 забезпечує навчальні приміщення, лабораторії, кабінети, господарські і культурно-побутові підрозділи навчального закладу обладнанням та інвентарем відповідно до вимог правил і норм з охорони праці;

7.1.5 забезпечує вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів, працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту згідно з ДНАОП 0.00-4.26-96 "Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту", затвердженим наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.96 N 170 (з0667-96), зареєстрованим у Мін'юсті України 18.11.96 за N 667/1692; організовує періодичні випробування діелектричних засобів захисту, а також облік, зберігання, видачу, прання, сушку,

дезінфекцію та ремонт спецодягу;

7.1.6 відповідно до чинних нормативно-правових актів організовує проведення щорічних замірів опору ізоляції електроустановок та електропроводки, заземлювальних пристроїв, періодичні випробування і огляди вантажопідйомних машин і механізмів, парових і водогрійних котлів, посудин, що працюють під тиском, аналізи повітря на вміст пилю, газів і парів шкідливих речовин, вимірювання освітленості, шуму і вібрації, радіаційний контроль у приміщеннях навчального закладу;

7.1.7 організовує з відповідними органами навчання персоналу, що обслуговує котли і водонагрівачі, балони, компресори і посудини із зрідженими газами, електричні установки та інші агрегати і механізми підвищеної небезпеки;

7.1.8 організовує зберігання на складах палива, вибухових і отруйних матеріалів, легкозаймистих і горючих рідин, сильнодіючих отрут, балонів зі зрідженими газами тощо, обладнання, сировини, матеріалів відповідно до правил і норм з охорони праці;

7.1.9 відповідно до ДНАОП 0.00-4.15-98 "Положення про розробку інструкцій з охорони праці", затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.01.98 N 9 (з0226-98), зареєстрованого в Мін'юсті України 07.04.98 за N 226/2666, розробляє і періодично переглядає інструкції з охорони праці під час виконання конкретних господарських робіт, узгоджує їх із службою охорони праці;

7.1.10 проводить інструктажі з охорони праці, безпеки життєдіяльності, забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в адміністративно-господарських підрозділах; { Підпункт 7.1.10 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.1.11 бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;

7.1.12 бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 7.1.12 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.1.13 організовує роботу щодо створення безпечних умов праці на автотранспортному підприємстві, автобазі, гаражі навчального закладу тощо відповідно до чинних правил охорони праці, що діють на автомобільному транспорті;

7.1.14 терміново повідомляє керівника і службу охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про нещасні випадки, що сталися з працівниками адміністративно-господарських підрозділів, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим. { Підпункт 7.1.14 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.2. Головний інженер, енергетик, механік навчального закладу:

7.2.1 здійснює безпосереднє керівництво і несе відповідальність за організацію і виконання робіт у підпорядкованих інженерно-технічних службах відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цього Положення. { Підпункт 7.2.1 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.2.2 забезпечує експлуатацію і утримання будівель, споруд, виробничих приміщень, обладнання, машин, механізмів, електроустановок, електросилових, електроосвітлювальних, опалювальних, газових і каналізаційних мереж, систем вентиляції

відповідно до правил і норм з охорони праці;

7.2.3 виявляє причини аварій з машинами, механізмами, електроустановками, обладнанням, веде облік та аналіз аварій, розробляє і здійснює заходи щодо запобігання їм;

7.2.4 організовує відповідно до чинних нормативно-правових актів з охорони праці:

проведення планово-запобіжних ремонтів, профілактичні випробування обладнання, машин, механізмів, посудин і апаратів, що працюють під тиском, заміри опору ізоляції електроустановок, електропроводки, заземлювальних пристроїв;

7.2.5 розробляє і впроваджує заходи щодо механізації, автоматизації ручної праці, важких та трудомістких процесів;

7.2.6 забезпечує нешкідливі та безпечні умови праці під час монтажних, демонтажних і ремонтних робіт на підконтрольних об'єктах, обладнання робочих місць необхідним допоміжним спорядженням і огорожами, знаками безпеки, оформлення працівникам наряду-допуску на виконання робіт з підвищеною небезпекою;

7.2.7 бере участь у постійно діючій технічній комісії навчального закладу з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих об'єктів виробничого призначення;

7.2.8 проводить реєстрацію об'єктів навчального закладу, що підконтрольні органам державного нагляду, і оформляє відповідні документи;

7.2.9 розробляє інструкції з охорони праці під час експлуатації машин, механізмів, приладів, виконання конкретних робіт;

7.2.10 проводить інструктажі з охорони праці з кожним працівником: первинний - на робочому місці, повторний, позаплановий, з реєстрацією в журналі відповідно до Типового положення (з0248-99);

7.2.11 бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди); { Підпункт 7.2.11 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.2.12 бере участь спільно з профспілковим комітетом у адміністративно-громадському контролі стану охорони праці;

7.2.13 терміново повідомляє керівника та службу охорони праці навчального закладу про нещасний випадок, що стався з працівником адміністративно-господарського підрозділу.

7.3. Керівник виробничої дільниці (цеху), виконавець робіт у навчальному закладі:

7.3.1 здійснює необхідні заходи з охорони праці, систематичне спостереження за станом і експлуатацією робочих місць;

7.3.2 здійснює нагляд за правильним і безпечним використанням обладнання, машин, механізмів, енергетичних установок і транспортних засобів, що працюють під його наглядом;

7.3.3 розробляє інструкції з охорони праці під час експлуатації машин, механізмів, приладів, виконання конкретних робіт;

7.3.4 здійснює контроль за своєчасною видачею відповідного спецодягу, спецвзуття і засобів індивідуального захисту працівникам;

7.3.5 проводить інструктажі з охорони праці та забезпечує своєчасне навчання працівників безпечним навичкам праці відповідно до Типового положення (з0248-99);

7.3.6 оформляє допуск працівникам на виконання робіт у підрозділах (дільницях) цеху, доповідних на припинення робіт мостових кранів та інших механізмів;

7.3.7 організовує використання наочних засобів пропаганди

охорони праці - інструкцій, пам'яток, плакатів та ін.;

7.3.8 повідомляє керівника та службу охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про кожний нещасний випадок, що трапився з учасником навчально-виховного процесу, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, бере участь у розслідуванні нещасних випадків. { Підпункт 7.3.8 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.4. Майстер виробничої дільниці (цеху):

7.4.1 організовує безпечне проведення робіт;

7.4.2 проводить систематичне спостереження за станом виробничого, вентиляційного обладнання, рихтувань, захисних пристроїв, кріплень котлованів, траншей тощо;

7.4.3 регулярно проводить перевірку чистоти і порядку на робочих місцях, проходах та під'їзних коліях, забезпечення достатньої освітленості робочих місць, а також правильне утримання та експлуатацію підкранових колій;

7.4.4 проводить з працівниками інструктажі з охорони праці в процесі виконання робіт на робочому місці відповідно до Типового положення (з0248-99);

7.4.5 здійснює контроль за правильним використанням спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту, дотриманням норм перенесення вантажів, забезпеченням робочих місць запобіжними написами і плакатами;

7.4.6 терміново повідомляє про нещасний випадок керівника та службу охорони праці навчального закладу, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, бере участь у розслідуванні нещасних випадків.

7.5. Головний бухгалтер (бухгалтер):

7.5.1 здійснює контроль за правильною витратою коштів, які виділяються на виконання заходів окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди), забезпечує виконання заходів, що передбачені чинним законодавством з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 7.5.1 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.5.2 веде облік коштів, що витрачаються на виконання заходів з охорони праці, готує довідку керівнику навчального закладу про фактичну витрату коштів на виконання цих робіт;

7.5.3 організовує передплату періодичних видань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності. { Підпункт 7.5.3 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.6. Начальник відділу кадрів (інспектор відділу кадрів):

7.6.1 оформляє на роботу осіб, які пройшли вступний інструктаж та інструктажі на робочому місці з охорони праці, безпеки життєдіяльності, а також переведення на іншу роботу за висновками лікувально-профілактичної установи; { Підпункт 7.6.1 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.6.2 оформляє на роботу осіб після попереднього медичного огляду в лікувально-профілактичній установі, а також направляє на періодичний медичний огляд осіб, які працюють у шкідливих і небезпечних умовах, зберігає висновки лікувально-профілактичної установи про їх стан здоров'я;

7.6.3 оформляє направлення працівників на навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності; { Підпункт 7.6.3 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом

Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

7.6.4 оформляє на роботу жінок і осіб віком до вісімнадцяти років з урахуванням чинних законодавчих та нормативно-правових актів про застосування праці неповнолітніх і жінок;

7.6.5 контролює наявність посадових інструкцій, у яких обов'язково відображено питання охорони праці, безпеки життєдіяльності. { Підпункт 7.6.5 розділу 7 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки N 782 (з1297-06) від 20.11.2006 }

8. Порядок проведення та реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності

8.1. Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, аспірантами. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо.

Учні і вихованці, які інструктуються, розписуються в журналі, починаючи з 9-го класу.

8.2. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до навчального закладу вихованця, учня, студента, курсанта, слухача, аспіранта проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності службами охорони праці. За умови чисельності учасників навчально-виховного процесу в закладах понад 200 вищезазначеними службами проводиться навчання з вихователями, класоводами, класними керівниками, майстрами, кураторами груп тощо, які в свою чергу інструктують вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів перед початком навчального року. Програма вступного інструктажу розробляється в навчальному закладі на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності (додаток 3). Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджуються наказом керівника навчального закладу.

8.3. Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці журналу обліку навчальних занять.

8.4. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводиться на початку заняття у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, наприкінці навчального року перед початком канікул, а також за межами навчального закладу, де навчально-виховний процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів. Первинний інструктаж проводять викладачі, вчителі, класоводи, куратори груп, вихователі, класні керівники, майстри виробничого навчання, тренери, керівники гуртків тощо. Цей інструктаж проводиться з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, аспірантами, а також з батьками, які беруть участь у позанавчальних заходах. Первинний інструктаж також проводиться перед виконанням кожного завдання, пов'язаного з використанням різних матеріалів, інструментів, приладів, на початку уроку, заняття, лабораторної, практичної роботи тощо.

8.5. Запис про проведення первинного інструктажу робиться в окремому журналі реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності, який зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, цеху, спортзалі та іншому робочому місці. Рекомендована форма журналу наведена в додатку 2.

Первинний інструктаж, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо) реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту уроку, заняття.

8.6. Позаплановий інструктаж з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, аспірантами проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, при зміні умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, виробничої практики, професійної підготовки тощо), у разі нещасних випадків за межами навчального закладу.

Реєстрація позапланового інструктажу проводиться в журналі реєстрації інструктажів (додаток 2), що зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, цеху, спортзалі тощо.

8.7. Цільовий інструктаж проводиться з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, аспірантами навчального закладу у разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень, науково-дослідна робота на навчально-дослідній ділянці тощо). Реєстрація проведення цільового інструктажу здійснюється у журналі реєстрації інструктажів (додаток 2).

Директор НМЦ ПТО МОН України

Є.М.Судаков

Додаток 1
до підпункту 4.5.8 Положення
про організацію роботи з
охорони праці учасників
навчально-виховного процесу
в установах і навчальних
зкладах

**Реєстрація
вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності
для вихованців, учнів, студентів, курсантів, слухачів
у журналі обліку навчальних занять**

N	Прізвище, з/п ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Прізвище ім'я та по батькові особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи (4), яку проводила інструктаж вали
1	2	3	4	5

(4) Учні і вихованці розписується у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

Додаток 2
до підпункту 4.5.8 Положення
про організацію роботи з

охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах

_____
(назва навчального закладу)

Розпочато: _____ 200_ р.
Закінчено: _____ 200_ р.

**Журнал
реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів
вихованців, учнів, студентів, курсантів, слугачів
з безпеки життєдіяльності**

_____
(кабінет, лабораторія, цех,
майстерня, спортзал тощо)

N	Прізвище, ім'я та по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Клас, група	Назва інструктажу, назва інструкції	Прізвище, ім'я та по батькові, посада особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи (яку інструктували)
1	2	3	4	5	6	7	8

(5) Учні і вихованці розписується у журналі інструктажу, починаючи з 9-го класу.

Додаток 3
до пункту 8.2 Положення про організацію роботи з охорони праці учасників навчально-виховного процесу в установах і навчальних закладах

**ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК
питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності
для вихованців, учнів, студентів, курсантів,
слугачів, аспірантів**

1. Загальні відомості про навчальний заклад, його структуру (кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо). Види та джерела небезпеки в навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, на навчально-дослідних ділянках тощо.

2. Загальні правила поведінки під час навчально-виховного процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в навчальних закладах.

3. Вимоги пожежної безпеки в навчальному закладі. Знайомство з Правилами пожежної безпеки для закладів, установ, організацій і підприємств системи освіти України (z0800-98).

4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.

5. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, знайомство з правилами дорожнього руху.

6. Побутовий травматизм, попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.

7. Перша (долікарська) медична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.

Директор НМЦ ПТО МОН України

Є.М.Судаков

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 07.12.2001 — 2001 р., № 47, стор. 286, стаття 2123, код акту 20554/2001
-